אין שטראָם פון לעבן

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דעם אידישן לעבן אין אַמעריקע

פון דר. ל. כ—ן

(פאָרטזעצונג)

— און מיר איז היינט אויך גוט אויפן האַרצן — האָט עני זיך אָנגערופן. — וואו איז דזשאו ?

— ער איז ביי זיך אין צימער, ער שרייבט אַ בריוו — האָט שאָסקע געענטפערט , און זי האָט אַ קוק געטאָן אויף עני'ן מיט אַ מינע, אַזוי ווי זי וואָלט איר געוואָלט זאָגן : "ווען דו וואָלסט געוואוסט עפּעס, עני'לע" . . .

עני האָט איר געפרעגט :

— וואָס קוקסטו עפּעס אַזוי אויף מיר ?

שאָסקע האָט זיך צעלאַכט :

— ווי קוק איך ?

אסתר האָט זיך אַריינגעמישט :

— עני, דו גייסט היינט ערגעץ מיט דזשאו'ן ? . . .

— איך ווייס ניט, מאַמע.

— איז עפּעס אינטערעסאַנט מיט אים צו גיין ? — האָ טאָסתר ווידער געפרעגט כלומרשט ווי זי וואָלט גאָרנט אויסן געווען מיט איר פראַגע.

— זייער אינטערעסאַנט, מאַמע — האָט עני געענטפערט.

— איאָ, ער איז אַ חכם ! — האָט שאָסקע אונטערגעכאַפּט.

— קלוג איז ער, ווי אַ טייוול — האָט עני געענטפערט.

— און אַזוי געבילדעט ! און אַזוי . . . וואָס ניט ? —האָט שאָסקע זיך נאָך מער צעריצט.

— ווי זאָגט יענער ? אַ מיידל וועט כאַפּן אַ גליק — האָט אסתר באַמערקט.

— וואָס דיינסקסט עני ?

עני האָט אָפּגעקערט דעם קאָפּ :

— כ'וויס ? וואו איז מיין בוך ?

און זי איז אַרויסגעגאַנגען.

דאַן האָט אסתר אַ קוק געטאָן אויף שאָסקע'ן.

— שאָסקע — האָט זי געזאָגט — עס איז אַלרייט ?

— וואָס אַלרייט ?

— עני — האָט אסתר געזאָגט.

— נו ?

— וואָס נו ?

— דו זאָגסט דאָך, אַז דו פאַרשטייסט זיך אויף ליבע ?

— נו איז וואָס ?

אסתר האָט זיך צעלאַכט :

— איז וואָס, איז וואָס, און דו זעסט אַ פיין אונטער דער נאָז ! — האָט זי געזאָגט.

— וואָס זאָל איך זעען ? — האָט שאָסקע זיך אָנגערופן.

— עני'ן איז ער אויך געפעלן. זי איז פאַרליבט ! — האָט אסתר געזאָגט. — איך קאָן מיין עני'ן . . .

שאָסקע איז געבליבן שטיין מיט אויסגעגלאַצטע אויגן. דאַן האָט זי זיך אַ כאַפּ געטאָן.

— איך וועל שוין וויסן ! . . .

אַ ווײַלע שפּעטער איז רובינטשיק אין הויז אַריינגעקומען, אַ פאַרשוויצטער און אַ צעטראָגענער, מיט די ווערטער :

— איז דאָס אמת ?

שאָסקע האָט דאַן געלעזן מיט התפּעלות פאַר אסתר'ן איר ראָמאַן און איז געווען אַזוי הינגעריסן, אַז זי האָט גאָרנישט באַמערקט רובינטשיק'ן.

— און ער איז געפאַלן פאַר איר אויף די קני, — האָט זי באַייסטערט געלעזן — און האָט אויסגעשריען : דו זיס קינד, דו הימלישער ענגל, דו פאַראַדיז מיינער ! שיינק מיר דיין ריינעם האַרץ, אָדער איך שייד זיך פון דער דעלטיקער וועלט און איך שטאַרב ביי דיינע פיס !

— געגוג דיר צו האַקן אַ טשיניק מיט דיינע מעשיות ! — האָט רובינטשיק אַ געשריי געטאָן.

דאַן האָט שאָסקע זיך אַ כאַפּ געטאָן:

— זע נאָר, ער איז דאָך דאָ ! וואָס שרייסטו ?

ער האָט געענטפערט :

— איך גיי אַריין און רעד, מען ענטפערט ניט; פאַרטאָן אין דעם נאַרישן ביי־כעל.

שאָסקע האָט צעטראָגן ווידער גענומען לעזן; אָבער אסתר האָט זיך רואיק אויפגעהויבן פון אָרט און איז צוגעגאַנגען צו איר מאַן :

— דייוויד — האָט זי געזאָגט — עס גייט, דאָכט זיך אויף אַ לאָך פון ביידע צדדים.

— די מיינסט אַז עני איז אויף ?

—אַזוי חלומ'ט זיך מיר.

— פון וואַנען ווייסטו ?

— איך האָב באַמערקט.

ער האָט אַ בריטן שמייכל געטאָן.

— נו, ווער איז אַ חכם, האָ ? — האָט ער זיך אָנגערופן.

זי האָט רואיק געענטפערט :

— מען זאָגט, אַז שלמה המלך.

— אָבער ניט דו, אסתר !

— נו געוויס, ווי קומט צו אַ אידענע שכל ?

— דו האָסט זיך מיט מיר אַרומגעקרינגט, ווען איך פלעג דיר עפּעס זאָגן וועגן דעם שידוך — האָט ער געזאָגט — שטענדיק קרינגט מען זיך מיט מיר, און צום סוף, ווער בלייבט געדעכט ? איך !

זי האָט זיך צעלאַכט :

— ווער דען וועט בלייבן געדעכט ? אוראַ, דו ! ווי זאָגט יענער ? דער צדיק איז תמיד געדעכט.

ער איז זיך דורכגעגאַנגען איבער'ן ציי־מער און האָט זיך געריבן די הענט.

— זי זאָל אים אָבער גרינג ניט אָנ־קומען — האָט ער אַ געשריי געטאָן — ער זאָל זיך ביי איר בעטן, די נשמה זאָל אים אויסגיין נאָך איר, דאַן וועט זי אים זיין טייערער. דו פאַרשטייסט, אסתר ?

אסתר האָט זיך אָנגערופן :

— דו הערסט, שאָסקע ? וואָס זאָגסטו ?

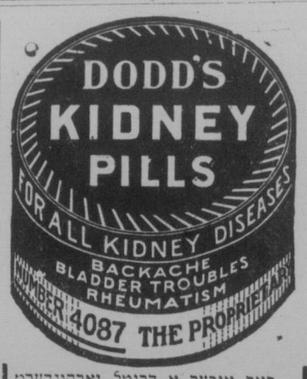

פאַר איבער אַ דריטל יאָרהונדערט זיינען דאָדס קידני פּילס אָנערקענט געוואָרן ווי אַ רפואה פאַר רוקן־בעשווערניש, רומאַטיזם, פּענכער טראַבלס און אַלע אַנדערע קראַנקהייטן פאַראורזאַכט פון פעלערהאַפטע נירן. צו באַקומען ביי אַלע דילערס פאַר 50 ס. אַ באַקס, אָדער 6 באַקסעס פאַר $2.50, אָדער דירעקט, וועגן איר שיקט צו דעם אָריין, פון

THE DODDS MEDICINE CO. LTD.
Toronto 2, Ont.

שאָסקע האָט שוין עס געהערט און זי האָט שוין געוואָרפן אויף רובינטשיק'ן פייערדיקע פיילן מיט די אויגן.

— איך דראַה זאָגן ! איך בין דער טאַטע ! — האָט רובינטשיק געזאָגט.

— און מען הערט דיר אין דער פּיאַ־טע ! — האָט זיך שאָסקע אַ כאַפּ גע־טאָן און איז צוגעלאָפן צו אים מיט'ן בוך אין דער האַנט — הער זשע אויס דייוויד : איך בין אינגער פון דיר און איך בין ביי דיר אין הויז, נאָר אויב דו דערוועקסט זיך אוועקצושטעלן זיך צווי־שען צוויי הערצער, ווייל אַ משוגעת איז דיר אין קאָפּ אַריינגעפאַלן, — ווייסטו וואָס עס וועט זיין ?

— יאָ, וואָס וועט זיין ? — האָט רו־בינטשיק אויסגעשריען.

— דו וועסט בלייבן אַ נאַר, ווי אַלע מאָל ! — האָט זי געענטפערט — וואָ־רים איך וועל דערציילן דזשאו'ען דיין גאַנצן פּלאַן. דו פאַרשטייסט ?

— אָבער, הולטאיקע דו — האָט רו־בינטשיק שוין געוואָגט געלאַסענער — וואָס אַרט דיר, אַז זי וועט אים זיין טייערער ? וואָס שווערער עס קומט עפּעס אָן, אַלץ טייערער אים דאָס, אַ מחומה אויף דיר, פאַרוואָס פאַרשטייסטו דאָס ניט ?

— מיש זיך ניט אין זייער ליבע : זיי צופרידן, וואָס גאָט האָט רחמנות געהאַט, און רעד ניט, און שטער ניט, און ברעקל זיך ניט, פאַרגעס ניט, ווער דזשאו איז. קאָנסט נאָך, חלילה איבער־ציען די סטרונע און דאָס זאָל פּלאַצן איינגאַנצן.

— שאָסקע רעדט דאָך אַמאָל צו דער זאַך . . .

רובינטשיק האָט אַ ווײַלע געשווינגן, דאַן האָט ער אַרויסגערעדט :

— מילא . . . איך האָב נאָר גע־מיינט עני'ס טובה . . . אָבער, אפשר טאָר מען טאַקע ניט איינשטעלן ? אַמאָל קאָנט איר דאָך אויך זיין געדעכט ! שאָס־קע, ער האָט טאַקע דיר געזאָגט, אַז ער וויל זי ?

—ער האָט געזאָגט . . .

—דאָס האָסט אים געזאָגט, אָדער ער האָט דיר געזאָגט ?

— ער האָט מיר געזאָגט.

— הייגט וואָס ביסטו ברוגז ? דו דאַרפסט דאָך זיין צופרידן. גוואַלד !

— האָט ער מיט אַמאָל אַ פּאַטש גע־טאָן אין די הענט — דריי הונדערט דאָ־לאַר אַ טשעק מאַך איך מאָרגן אַ ו י ס דער רעד רעליף ! דעם גאַנצן נדן, וואָס איך וואָלט איר געגעבן, וועל איך אויף צדקה אַוועקגעבן ! . . .

— אָט אַזוי רעדסטו ווי אַ מענש !

— האָט שאָסקע זיך אָנגערופן.

רובינטשיק האָט זיך צעהיצט :

— שאָסקע ! אסתר ! גוואַלד ! זאָל איך אַזוי געזונט זיין, ווי איך האָב אייך ביידן ליב !

און ער האָט זיך אַוואָרף געטאָן צו זיי קושן.

10

שפּעטער ווען זיי זיינען ביים סאַפּער געזעסן, האָט רובינטשיק גערעדט נאָך מער ווי ווען עס איז פריער. ער האָט גערעדט פרייליך און מיט התפּעלות ווען זיינע קינדער, וואָס צו זיי איז גאָר קיין גלייכן ניטאָ; אפילו פאַר זיין ווייב און שוועסטער האָט ער איצט אַ גוט וואָרט געפונען. דאַן האָט ער מיט אַמאָל גע־נומען לויבן ראָבינס'ן און ער האָט אַרויס־געבראַכט אַז ער וועט זיין דער בעסטער מאַן צו אַ פרוי, ווייל אין זיין משפּחה איז גאָר קיין שלעכטער מאַן ניטאָ. און דאָס אלצדינג האָט ער געזאָגט מיט אַ מי־נע, אקוראַט ווי ער וואָלט גאָרנישט אויס־סען געווען דערמיט.

אסתר און שאָסקע האָבן אים געלאָזט רעדן, ווייל זיי האָבן פאַרשטאַנען וואָר־הין ער צילט.

אסתר האָט געטראַכט : "ער זאָר נאָר ניט אַריבערכאַפּן די מאָס".

און שאָסקע האָט געטראַכט : "ער וואַרפט צו פייער צו דער ליבע, זאָל ער".

עני, וועלכע האָט איצט געטראָגן אַ העלע קלייד און אַ רויטע בלום אין אי־רע שווארצע האָר, האָט מיט אַ פאַר־וואונדערטן שמייכל געקוקט אויף איר פאָטער און געטראַכט : "וואָס איז עס מיט אים היינט ? אַלע זיינען אים פּלוצ־לונג געפעלן געוואָרן ! . . .

און ראָבינס האָט זיך פון צייט צו צייט איינגענעמען מיט זיינע קלוגע אויגן אין רובינטשיק'ס פּנים, בעת יענער האָט גערעדט, אַזוי ווי ער וואָלט דאָרט גע־זוכט אַן ענטפער אויף דעם, וואָס ער האָט איצט געטראַכט. ער האָט געטראַכט: צי האָט ניט שאָסקע יענעם דערציילט, אַז ער, ראָבינס, איז פאַראינטערעסירט אין עני'ן, און די דאָזיקע ווערטער פון רובינטשיק'ן זיינען אַן אָנצוהערעניש, אַז ער, רובינטשיק, איז ניט קעגן דעם ?

"הלואי, אָנקל, טראַכט אַזוי עני" — האָט ער זיך אין די געדאַנקען געזאָגט, און זיך דאַן אַ קער געטאָן צו עני'ן,

דאַן האָט רובינטשיק זיך מיטאַמאָל אָנגערופן :

— דזשאַזעף, ווייסטו כאָטש אַז אונ־זער עני שפּילט אויף קאָנצערטן ?

— געגוג, פּאַפּאַ ! — האָט עני אים אונטערבראָכן — פּליז, רעד בעסער וועגן אימיצן אַנדערש.

שאָסקע האָט זיך אַריינגעמישט :

— וואָס שעמסטו זיך נאַרעלע ? דו וועסט טאַקע היינט שפּילן אַביסל אויף דער פּיאַנאָ.

— עס איז ניטאָ וואָס צו הערן — האָט עני געזאָגט — מען קאָן אין דער אמת'ן מיינען, אַז איך בין אַ קינסטלע־רין.

רובינטשיק האָט זיך צעהיצט, אין דאָס עסן האָט ער אפילו פאַרגעסן, גע־האַלטן די לעפל־אין האַנט, גערייט מיט איר און געגרעדט :

— וואָס דען, ניט קיין קענסטלערן ביזטו ? געגוג געלט האָט דאָס מיר גע־קאָסט, און, האַנקען גאָט, ניט אַרויסגע־וואָרפן. דו הערסט דזשאַזעף ? אַ שפּי־לערן איינע אין דער וועלט ! פאַר עט־כאַכע וואָכן נוטאַג האָט מיין סאַסייטי וואו איך בין פּרעזידענט, געהאַט אַ קאָנ־צערט פאַר דעם "רעליף פאַנד", האָס־טו גע־האַרפט זיין אויף יענעם קאָנצערט! מיקאַ, מיין רעדע . . . פון דעם וויל איך ניט רעדן; איך האָב פיינט צו רעדן וועגן זיך. מאַקע אמת, ווען דו וואָלסט מיין רעדע געהערט . . . . געווען איין מאָל אַ רעדע ! איך זאָג דיר : דו האַרפסט זיך ניט שעמען מיט דיין אָנקל !

אסתר האָט זיך גוטמוטיק צעלאַכט :

— גוואַלד דייוויד, וואָס האָט עס אָבער צוטאָן מיט עני'ס שפּילן אויף דער פּיאַנאָ ?

עני האָט אויף אונטערבראָכן מיט אַ שטיפערישן שמייכל :

(פאָרטזעצונג קומט)

בלויז איין קוש

(סקיצע. — איבערזעצט פון רוסישן)

פון אַרקאַדי אַווערטשענקאָ

1

"איצט ארט זיי קיינעם ניט פאַר מיר, אָבער ווען איך וועל שטאַרבן וועלן זיי מיר באַוויינען, און שטאַרבן מוז איך, וואַרום איך קאָן שוין מער נישט אַריבערטראָגן די אייביקע געשריי און פאַרווירפע. טאָמער גנב'ע איך אַן עפּל אָדער איך צעברעך אַ טעלער, איז הימל עפן זיך ! — ניין, איך מוז מאַכן אַ סוף !"

דער אַכט יאָריקער מישקאַ האָט גע־האַט אַזאַ פּלאַן : ער וועט זיך פאַרשטעקן הינטער'ן אויוון אין מומע אָסיאַ'ס צי־מער און דאָרטן זיך מאַכן אַ טויט.

מישקאַ'ס לעבן אין אמת'ען איז גע־ווען ניט קיין לייכטס. נעכטן ערשט האָט ער צעבראָכן אַ טעלער און מען האָט אים דערפאַר ניט געגעבן עסן. היינט האָט ער פאַרנאָסן אַביסלעלע פּערפּיוס פון אַ פּלעשעלע און די מאַמע האָט אים געגעבן אַזאַ טומאַך, דאָס ער האָט זיך צעקליפּעט אויף שטונדן לאַנג.

"מאַך ניט קיין אַנשטעל !" — האָט די מוטער זיך געבייזערט, — "נשקשה, איך האָב דיך ניט דער'הרג'עט, מאַך־צו דיין גאָרלע !"

און זי האָט אים אָנגענומען ביים קאָלנער, און, נישט קוקנדיק וואָס ער האָט זיך געצאַפּלט מיט די הענטלאַך און די פיסלאַך, האָט זי אים אַריינגע־שלעפּט אין צווייטן צימער, וואו ער איז געלעגן אַנצט טיף דערנידערריקט און באַ־ליידיקט, און געטראַכט ווי אַזוי ער זאָל אויס'ן שרעקלאַכסטן אופן נעמען ראַכע פון זיינע עלטערן.

דאָס בעסטע וואָלט זיין, ווען ער זאָל קאָנען האָבן עפּעס אַ בייזן הונט, אַן עלעפאַנט אָדער אַ לייב, וועלכער זאָל אים באַשעדיגן. טאָמער וועט אימיצער אים — מישקאַ'ן, וועלן שלאָגן, וועט ער אָנ־רייצן אויף אים די ווילדע חיה, אָדער אפשר זאָל ער גאָר קריגן שטעכערלאַך ווי אַ יאַזשיק און ווען אימיצער וועט אים שלאָגן, וועט ער אים צעשטעכן ביז בלוט.

און טאַקע פאַרוואָס שלאָגט מען אים? פאַרוואָס באַליידיקט מען אים ? ער איז דאָך אַלעמאָל אַ וואוילן קינד : ער שטייט ניט צעקאָפּנס זיין שוועסטער ווען זי שלאָפט, כדי זי זאָל ניט ווערן קאַסאַקע, און ער גייט נישט אַרום אים הויליע זאָ־קען, כדי דער טאַטע אָדער די מאַמע זאָל ניט שטאַרבן. טאָ וואָס וויל מען פון אים ?

טאָ זאָל טאַקע נעמען אַ סוף !

אינטערעסאַנט איז אים געווען וואָס זיי וועלן זאָגן, ווען זיי וועלן אים געפי־נען אַ טויטן. עס וועט זיך אויפהויבן אַ גוואַלד, אַ יללה, די מאַמע וועט צופאַלן מיט'ן קאָפּ צו זיין טויטן קערפּערל און וועט יאָמערן, אַז זי איז שולדיק; אָבער ער, דער קליינער בר־מנן, וועט ב ע ת מעשה קלערן : עס איז צו שפּעט — גע־שטאָרבן איז געשטאָרבן !

מישקאַ איז אַריפגעשטאַנען. האָט זיך אַריינגע'נגב'עט אין דער מומע'ס פינ־סטערן צימער הינטער'ן אויוון און האָט זיך אויסגעצויגן אויס'ן בויך אויף דער ערד.

אָבער די פּאָזע איז אים נישט געפעלן געוואָרן. ער האָט זיך דערמאָנט, אַז ער האָט ערגעץ געלייענט ווי אַ סאָלדאַט איז דערשאָסן געוואָרן אין די סטעפּעס, איז ער געלעגן אויסגעצויגן אויס'ן רוקן, די הענט פאַנאַנדערגעוואָרפן און דעם קאָפּ אַן אַ זייט; האָט מישקאַ אויף אַוועקגע־לייגט אויס'ן רוקן, ווי דער דערשאָסענער סאָלדאַט, און האָט אָנגעהויבן לאַנגזאַם שטאַרבן.

2

אָבער ער איז געשטערט געוואָרן. דען עס האָבן זיך דערהערט טריט און אין צימער זיינען אַריין די מומע אָסיאַ און אַ באַקאַנטער אָפיצער, קאַנראַד גרינגאַ־ריעוויטש.

"נאַסטאַסיאַ פּעטראָוונאַ", — ה אָ ט מישקאַ געהערט אים בעטנדיק — "לאָזט מיך דאָ זיין מיט אייך אַליין כאָטש צען מינוטן. אימער טרעפן מיר זיך צוזאַמען ווען אַנדערע, זיינען דערביי . . . איך קאָן נאָך משוגע ווערן".

איבער מישקאַ'ס רוקן איז אַריבער אַ שויערן.

"דער אָפיצער ווערט משוגע", — האָט ער זיך געטראַכט — "דאָס איז דאָך שרעקלאַך ! אַ משוגענער שפּרינגט אַרום, רייסט אין צעברעכט, און בייסט אַלעמען אין די פיס. ער קאָן נאָך מיך גע־פינען".

"איר פּלוידערט, קאַנראַד גרינגאַריע־וויטש", — האָט די מומע אָסיאַ גע־ענטפערט נאָענט רואיק, — פאַרוואָס זאָלט איר דען משוגע ווערן ?"

"איר זייט אַ בייזע, אַ שלעכטע, נאַ־סטאַסיאַ", — האָט דער אָפיצער גע־רעדט מיט האַרץ — "איר פּייניקט מענ־שען".

מישקאַ האָט געוואָלט וויסן ווי אַזוי די מומע פּייניקט דעם אָפיצער, און האָט פאַרזיכטיק אַרויסגערוקט דעם קאָפּ פון הינטער דעם אויוון, אָבער ער האָט גאָר־ניט געזען. די מומע אָסיאַ איז געזעסן רואיק אויפ'ן סאָפע, ווערנט דער אָפיצער איז געשטאַנען לעבן איר, און זיך גע־שפּילט מיט אַ פלעשעלע.

"וואַרט נאָר, צעברעך דאָס פלעשעלע, וועסטו שוין כאַפּן אַ מפּלה", — האָט מישקאַ געטראַכט, דערמאָנענדיק זיך אין זיין איינענער מפּלה, צוליב דאָס פלעשע־לע־פּערפּיוס.

"איך פּייניק אייך ? ווי אַזוי, קאַנראַד גרינגאַריעוויטש ?" — האָט די מומע אָסיאַ אונטערדרעסן געפרעגט.

"איך ליב אייך מער פון אַלץ אין דער וועלט, און איר מאַכט זיך נישט וויסנ־דיק".

"עס הויבט זיך שוין אָן", — האָט מישקאַ געטראַכט מיט שרעק, — "ער ווערט טאַקע משוגע, אָט איז ער געפאַלן אויף די קני, צו וואָס ?"

"איך טראַכט פון אייך טאָג און נאַכט"

— האָט דער ליבענדער אָפיצער פאַרגע־נעזעצט, — "אייער בילד שוועבט שטענ־דיק פאַר מיינע אויגן אַן איר . . . און דו ? ליבסט מיך ?"

"אהא", — האָט מישקאַ זיך געוואונ־דערט, — "ער רעדט צו איר "דו", אַזוי ווי איך רעד מיט דער דינסט".

מישקאַ האָט שוין לאַנג פאַרגעסן, אַז ער איז געקומען אַהער שטאַרבן, זיין גאַנצער קינדערשער אינטערעס איז איצט געווען צו זעען וואָס עס קומט פאַר צווי־שען זיין מומע'ן און דעם אָפיצער.

"זאָג־זשע, ליבסטו מיך ?"

"יאָ", — האָט זי געענטפערט שטיל און האָט זיך פאַרדעקט דאָס געזיכט מיט ביידע הענט.

"מיך אַליין ?" — האָט ער געפרעגט, אַנכאַפּנדיק איר האַנט — "מיך אַליין און קיין אַנדערן ?"

מישקאַ האָט פון הינטער'ן אויוון ניט געגלויבט זיינע אייגענע אויערן.

"וואָס הייסט" — האָט ער זיך גע־טראַכט, — "נאָר אים אַליין ? און וואו בין איך, און דער טאַטע און די מאַמע?"

"אַך", — האָט די טאַנטע געקרעכצט

— "איך קאָן זיך נאָרנט פאַרשטעלן, אַז איך וועל זיין אייער ווייב . . . "

"יאָ, וואָס פאַר אַ גליק !" — האָט דער אָפיצער אַרויסגערעדט, — "שטעל זיך נאָר פאָר, מיר זיינען פאַרהייראַט, מיר האָבן קינדער . . . "

"הם" — האָט מישקאַ געטראַכט — "קינדער . . . מערקווירדיק, טאַקע פאַר־וואָס האָט די מומע ביז איצט ניט גע־האַט קיין קינדער".

און ער האָט זיך געוואונדערט וואָס גראָד איצט האָט ער עס באַמערקט. מאַ־מאַ האָט קינדער, די פּאָלקאָווניצע פון דעם אונטערשטן עטאַש האָט אויף קינ־דער, נאָר די מומע האָט ניט קיינע קינדער. מערקווירדיק !

"אָבער גיי שוין, געליבטער," — האָט די מומע זיך געבעטן.

"איך גיי, מיין טייערע. אָבער איין איינציק קוש".

"ניין, אום נאַטעש ווילן, גיי !"

"נאָר איין קוש, דאַן גיי איך".

"ניין, ניין, לאָז מיך !" — האָט זי זיך אָפּגעוועדט.

"וואָס מאַכט זי דאָ אַזאַ וועזן ?" — האָט מישקאַ זיך געוואונדערט, — "אַזוי ווי אַ קוש איז מי יודע וואָס . . . פאַר־וואָס האַלט זי מיין שוועסטערל און קושט איר דעם גאַנצן טאָג ?"

"אַ האַלבן לעבן גיב איך אויעך נאָר פאַר איין קוש !" — האָט דער אָפיצער זיך געבעטן.

מישקאַ האָט געזען ווי דער אָפיצער האָט אויסגעשפּרייט די אָרעמס און זי נעלט ווערט אויסגעצאַלט, באַקומט איר צוגעשיקט אהיים אַ אונטערשריפט פון דער פּערזאָן וואָס האָט דאָס געלט באַקומען.

Canadian National Express

355 McGill St., Montreal

אדער דורך דעם נאַענסטן אָפיס צו אייך יעדער סטיישאָן איידזשענט פון דער

קענעדיען נעשאָנאַל איינזכאַן

קאָן שיקן געלט

ווען איר שיקט פּעקלאַך, פּרעגט סטענדיק פאַר קענעדיען נעשאָנאַל עקספּרעס

3

דער איינזאַם איבערגעבליבענער מיש־קאַ, וועלכער האָט שוין פאַרגעסן אָן דעם טויט, איז געשטאַנען און האָט זיך איינגעהערט. ער האָט פון דעם צווייטן צימער אַ קלאַנג פון געשיר.

"דאַרטן טרינקט מען טיי", — האָט ער געטראַכט — "אָבער ווען מיר קי־מערט זיך קיינער ניט. איך קאָן שטאַרבן פון הונגער".

"מישקאַ !" — האָט זיך געהערט דער מוטער'ס שטימע, — וואו ביסטו ? — קום טיי טרינקען !"

מישקאַ האָט אָנגענומען אַ באַליידיק־טע מינע און איז אַריין אין דעם צימער צו דער מוטער, אויף וועלכער ער האָט געוואָרפן בייזע בליקן ווי אַ צערייצטע קאַץ.

"וואו ביסטו געווען, מישקאַ" — פרעגט אים די מאַמע — זעץ זיך, וואָס ווילסטו, טיי מיט מילך ?"

מישקאַ האָט זיך געזעצט און זיך פאַר־טראַכט.

פּלוצלונג גי טער אַ זאָג :

"מאַמע, איך וויל אַ קוש".

"אַ, דו פּלוט", — האָט די מאַמע גע־לאַכט, — "טאָ קום שוין אהער !"

זי האָט אים געקושט און ער האָט זיך צוריק אוועקגעזעצט אויף זיין פּלאַץ, פאַרקוועטשנדיק מיט די קליינע פּליי־צעס.

"איך פאַרשטיי ניט, וואָס פאַר אַזאַ געשמאַק ליגט דאָ אין אַ קוש. אָט קומט דער נאַרישער אָפיצער און זאָגט דער מו־מע אָסיאַ, אַז ער גיט אוועק אַ האַלבן לע־בן פאַר אירן אַ קוש, און ער איז גע־ווען גליקלאַך ווען ער האָט זיך מיט איר געקושט. דאָס איז דאָך איינפאַך לע־בערלאַך . . .

אומנוצלאַכע שמערצן

געדיינקט אספּירין! ווייל עס איז כמעט ניטאָ קיין סאָרט ווייטיק וואָס עס קאָן ניט באַפרייען, און באַפרייען שנעל.

די דאָזיקע מאַבלעטס גיבן ריכ־טיקע הילף, אַז ניט וואָלטן מיליאָ־נען מענשן דאָס ניט פאַרטגעזעצט צו נעמען. זיי זיינען ניט שעדלאַך, אַז ניט וואָלטן דאָקטוירים זיי ניט צומערבן.

זייט ניט קיין מאַרטיראַר צו אומ־זיסטע שמערצן. צו פאַרקילונגען וואָס קאָנען לייכט אָפּגעשטעלט ווע־רען; ניוראַלגיעס, נעראַוון־שמערצן; צו די דאָזיקע שמערצן באַזונדערס צו פרויען; אָדער וועלכע עס איז ליידן פאַר וועלכע אספּירין אין אַזאַ ווירקזאַמער קענגמיטל.

איר דאַרפט זיך ניט צוריקהאַלטן צו נעמען אספּירין, עס איז זיכער, שטענדיק דאָס זעלבע. עס ווירקט קיינמאָל ניט אויף דאָס האַרץ, נע־ברויכט עס אָפט ווען נויטיק; אָבער די אָרזאַך פון יעדן ווייטיק קאָן באַהאַנדלט ווערן פון אַ דאָקטאָר.

BAYER ASPIRIN
TRADE MARK REG.

אויב איר ווילט אייער געלט זאָל זיין זיכער, שיקט עס דורך דער

קענעדיען נעשאָנאַל עקספּרעס

CANADIAN NATIONAL EXPRESS

יעדע קבלה (רעסיט) איז גאַראַנטירט ביי דער רע־גירונג. נאָכדעם ווי דאָס געלט וועט אויסגעצאָלט, באַקומט איר צוגעשיקט אהיים אַ אונטערשריפט פון דער פּערזאָן וואָס האָט דאָס געלט באַקומען.

Canadian National Express

355 McGill St., Montreal

אדער דורך דעם נאַענסטן אָפיס צו אייך יעדער סטיישאָן איידזשענט פון דער

קענעדיען נעשאָנאַל איינזכאַן

קאָן שיקן געלט

ווען איר שיקט פּעקלאַך, פרעגט סטענדיק פאַר קענעדיען נעשאָנאַל עקספּרעס

THE TRADERS TRUST COMPANY

אפיציעלע אסיינים, עקזעקיוטאָרס, אדמיניסטראַטאָרס, פינאַנציעלע אגענטן

4טער פלאָר, יוניאָן טראַסט בילדינג — טעלעפאָן 26 892

MACDONALD'S Fine Cut

15¢

דער פיינסטער טאַבאַק פאַר די יעניקע וואָס מאַכן זייערע אייגענע סיגאַרעטס

מיט יעדן פּעקל טאַבאַק

ZIG-ZAG

סיגאַרעטן פּאַפּיר פריי

זאַמלט די קאַרטן פיקטשורס

279

אין אַלע אַנגעלעגנהייטן פון פּרינטינג

— און —

אַדזוערטייזינג

ווענדעט זיך צו

דאָס "אידישע וואָרט"

165 Selkirk Ave. — Winnipeg, Man.

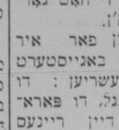

וועריקאָס אַלסערס, אַפּעגע וואונדן, עקזעמאַ און אַלע אַנדערע הויט קראַנק־הייטן נעהיילט ווייל איר אַרבעט, לייכטע היימישע זעלבסט באַהאַנדלונג, נעבראַוכט מיט אויסגעפּרובירטן דער־פאָלג פאַר אַ סך יאָרן וואו אַלע אַנ־דערע הייל־סיסטעמען עס האָבן ניט געד־האָלפן. אַ סך באַשעפעטיקונגען. שרייבט צו :

NURSE DENCKER
610½ Portage Ave. — Winnipeg

סר. סייטינגסאָן, 452—14טע סטריט, בראַנדאָן, שרייבט: "צופרידן צו אינפאָרמירן אייך אַז מיין פוס איז פולשטענדיק געהיילט. די נאַנצע געשוויילאַכץ, וויטיק און בראַנונג איז פאַרשוואונ־דען. איך בין זייער דאַנקבאַר צו אייך און וועל מיט פאַרגעניגן עמפּעריל אַלעמען, וואָס וועלן צו מיר שרייבן מיין אויסהיילונג.